

HIND 5 SENTI

Õpilasteleht

Riigiraamatukogu.

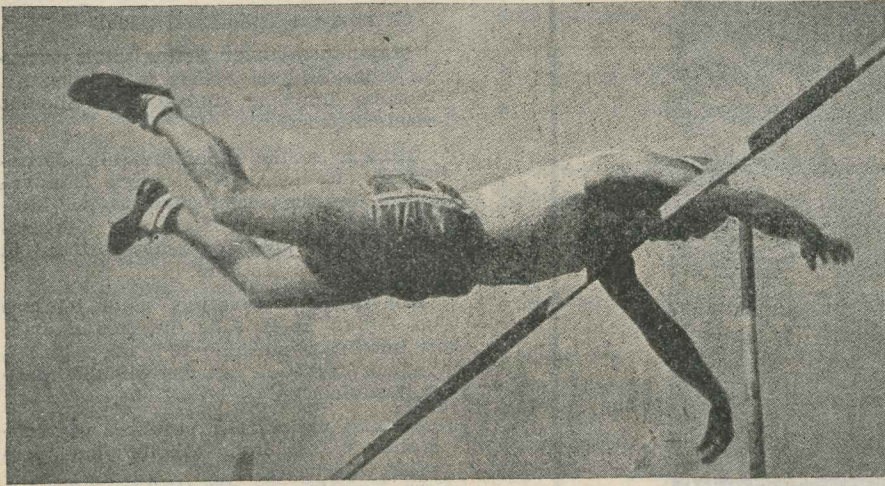
№.....

Nr. 10.

24. novembril 1937.

VI aastakäik

TEIVASHÜPPE SALADUSIST

R. Kiipsaar üritamas 4-m hüpet

Lugege tänasest spordinurgast

Tähelepanu

Järgm. „Õpilaslehe” numbris algab väljalõigatav (võib kõita käsiraamatuks)

FOTOKURSUS!

FOTOGRAAFIA LEIUTAJA MÄLESTAMINE

21. novembril täitub 150 aastat Daguerre'i sünnimise ja 100 aastat esimese fotoplaadi leiutamise. Oktoobrikuus 1837 Daguerre'il õnnestus esimest korda saada inimese pilti õhukesel joodhõbeda kihiga kaetud fotoplaadil, elavhõbeda auru toimel. Daguerre oli vae- ne ja rahapuudusel ta ei saanud jatka- ta oma katseid. Oma leiutise ta müüs ära Prantsuse valitsusele, tasu eest 6000 franki aastas. Varsti pärast seda ilmusid juba esimesed „dagerrotüübid”, ja siis hakkas fotograafia hiiglasuurte sammudega astuma edasi. 21. novembril lüüakse Cormeilles-en-Paris' linnas mälestustahvel selle maja seina külge, milles Daguerre on sündinud. Samas linnas on püstitatud ka mälestussam- mas fotograafia leiutajale. „UE”

PAUL KERES KODUMAAL

Kodumaale saabunud malesuur- meistri Paul Keres'e auks toimus Tallinnas austamisõhtu ja tema poolt antud simultaanseanss.

Suurmeistrit oli tervitama tul- nud suur hulk Tallinna malesõpru.

Esimesena tervitas suurmeistrit Tallinna Maleliidu esimees prof. Nuut. Lühidas kõnes mainis ta suurmeistri saavutusi ja tema

võitlejahinge, mis ei lepi va- nade, senituntud kombinatsi- oonidega, vaid ikka otsib uut, tutvustades nii Eestit kui ka Eesti noorsugu, tema vaimujõudu ja edasipüüdlik- kust sihi saavutamisel.

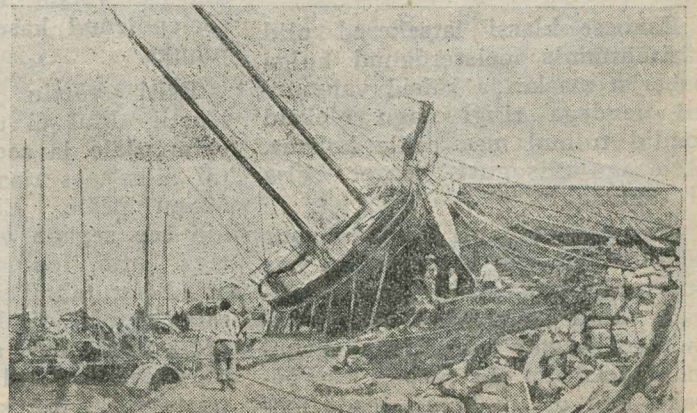
Seejärel algas simultaan. Män- giti üldse 67 laual. Mängijate hulgas oli ka hulk kooliõpilasi, kes avaldasid suurmeistrile südit ning tublit vastupanu, neist West- holmi gümn. meistermaletaja isegi võitis suurmeistri.

Küsid me suurmeistrit, mida ta arvab neist noorist maletajaist, vastas ta, et noored just need kõ- vemad pähkliid ongi.

Üks noor võistleja kurtis hiljem: „Seni kui ise mängisin, oli kõik hästi. Siis aga sigines laua ümber järsku nii kole-palju õpetajaid, ik- ka üks targem kui teine. Üks õpe-

Loodusjõu- dude hävi- tustöö

Pildil on näha hä- vitustöö, mille oma teekonnale jättis taifuun (loe lk. 3), suur purjekas on kui laast tõstetud kaldale

tas, teine õpetas, ise ei saanudki midagi teha. Ja tagajärjeks — kaotus.“

Mäng kestis üldse 8½ tundi ja tagajärg: võite 51, kaotusi 10, viike 6.

PAUL KERES TARTUS

Pärast mängu Tallinnas andis Paul Keres suure simultaani ka Tartus Akad. Maleseltsi korraldusel. Kogusummas saavutas P. Keres 31 võitu (75,6%), 4 viiki ja 6 kaotust. Võitjate hulgas oli ka kooliõpilane Ü. Reineke.

SURNUTEPÜHA (20. nov.)

on kujunenud meil ilusaks ning mõjusaks lahkunute mälestuspäevaks, mil kalmistuil pimeduse saabudes süttivad tuhanded värisevad mälestustuled kalmudel ja viiakse rohelust ning lilli. Mälestus on püha...

MARDIPÄEV, NAGU TA OLI

Jälle on mardipäev käes.

Esimese klassi latsekused olid käsitöötunnis meisterdanud hulga paberist maske ja käisid vahetunnil nendega ringi nagu oleksid tondid tulnud maa päale kolama. Meie aga niisugust kerget nalja ei teinud.

Suurel vahetunnil oli koos suur nõupidamine ehk kindralstaap, kus otsustati õhtul minna mardisantiima. Mind valiti ühel häälel (ainult mõningate eranditega) krimmassimeistriks ehk maakeeles vöobaks, sest oli ju kõigil teada joonistustundidest minu haruldane

värvikäsitlemise ja segamise oskus. Ainult õpetaja ütleb, et mu maastikud ja podreed ei lase tal öösel magadagi — näeb aina halba und.

Nii jah, onuke! Õhtul kogunesime koolimajja „ööpoiste“ magamistuppa. Pidin oma võimed panema proovile. Kaasa oli toodud kõik värvitagavarad, Mäepalu Kustil oli isegi punast õlivärvi, mis isal vankri värvimisel üle jäänud. Ma ise võtsin kaasa veel kaks sölepolenud kasehalgu — igaks juhuks.

Esiti võtsin käsile Mäepalu Kusti. Mul ei tulnud vist kohe vaim päale ja seepärast sai Kusti nii „ilus“, et ajas mulle eneselegi hirmu päale. Ei jäänud muud, kui see segane värvilaik taskurätiga katta, lootuses, et aeg kõik asjad harutab. Teiste tontide näod said kaunis viisakad, kuid ennast pidin ilustama söega, sest oma ohrimeelsuses olin kõik värvid teiste jaoks ära kasutanud.

Orkester oli meil võrdlemisi

Eesti põhiseadus on tõlgitud prantsuse, inglise, saksa ja vene keelde.

Eesti ühines Pariisi õhukonventsiooniga. Selle lepingu järgi pole tarvis sõlmida õhuühenduse pidamiseks erilepinguid.

Ameerika eestlased Tallinna! Sellise sooviavalduse on annud Eesti Reisibüroole New-Yorgi Eesti Haridusselts. Väliseestlased saavad 19. juunil Tallinna sadamasse.

27. nov. on Välis-Eesti päev.

Majandusminister Selter viibis tutvuskülaskäikudel Poolas ja Saksas. Ka külastas minister kuulsat Ülem-Sileesia tööstusrajooni.

Kuulus soome maalikunstnik Järnefelt †. 15. nov. suri Helsingis 74 a. vanuses tuntuim soome kuulsus, kes kuulus Soome maalikunstnikkude eliitklassi. Eriti mõjuvad on tema portreed ja Sise-Soome maastikud.

Kohvipaks — tooraine. Selle leitud on teinud keegi sakslane, kes mainib, et kohvipaks sisaldab 12% rasva ja 8% vaha. Ulejäänud osa on võimalik muuta tselluloosiks.

SELL'i maleturniir peetakse veebruarikuus Tartus, kuna taliolümpiaad peetakse Kaunases.

Itaalia kuulus kirjanik Bontempelli esineb 29. skp. Tartus prantsuskeelse loenguga.

2. Üksik Jalaväepataljon Tartus pühitses oma kuulsusrikast minevikku mälestades 20. aastapäeva.

täielik: kilupang oli trummiks, päale selle kaks savist partspilli ja suupill. Esimese talu ukse taga hakkasime laulma. Et igauks omal viisil laulis, siis oli meie „Laske sisse mardisandid“ orkestri ja koerte vihase haukumise saatel väga (orkester küll ei haukunud) väga südantsulatav. Laulsime nii kaua aega, kuid sisse meid ei lastud. Ja siis tuli üks teine mardisantide salk kisades õue ja kohe meile kallale. Teised said õigel ajal plagama, kuid mina jäin neile kätte. Vaene Värdis pidi tutvuma veetoobriga... Surmväsinult jõudsin koolimajja.

Hommikul läks lahti pikne, sest tondilõustad olid „kogemata“ riputatud läbi luhvtiakna kooliärra tuppa. (Onuke-illikukuke, ära sa arva, et jälle mina!) Esimesse tundi jäime hiljaks, sest nägime asjatut vaeva oma nägudele loomuliku ilme andmisega kuuma vee, tuha ja seebi abil. Minu kunstile au andes peab tähendama, et see meil peagu sugugi ei õnnestunud ja ajahammas leiab siin tänuväärse tööpõllu.

Sinu kallis Värdis.

MIS ON TAIFUUN?

- HÄVITAVAD LOODUSJÕUD
- 100 000-MEHELINE ARMEE HUKKUB

Hiljuti lugesime ajalehist:
TAIFUUN

3000 inimest päävarjuta

Seekord möllas ta Luzoni saarel, mis asub Hiina meres. Suur osa Manilast (linn saarel) olevat üle ujutatud.

Mis on siis see taifuun?

Oleme näinud, kui tuulispäa haarab kaasa ja tõstab üles päris raskeid asju (heinasaod, inimene, puud jne.) Õhkkonnas tekivad laiemas ulatuses alatasa suured õhukeerised, mis liiguvad ühest kohast teise. Nende läbimõõt on mitusada km ning edasilükkumise kiirus mõnikümmend km tunnis. On õhukeerisel õhurõhumine keskel madalam kui ümberringi, siis nimetatakse niisugust keerist madalrõhkkonnaks ehk tsüklooniks.

Taifuun on ka selline õhukeeris. Ta on suure läbimõõduga ja keskuvate tuultega; madalaim õhurõhk keskmis, suurenedes ääre poole.

Põhja-Ameerikas ja Lääne-India saartel nimetatakse selliseid rajutsükloone kurrikaanideks, Hiinas, Jaapanis ja Ida-Aasia meredel taifuunideks.

Taifuune on mitmesuguse tugevusega, nagu teisigi troopilisi tsükloone. Mõned on koledad tormid, mõned aga nii tasased, et ei tee mingit kahju maal ega merel.

Siis nad on õnnistuseks maale, sest nendega käib kaasas kosutav vihm.

Ida-Aasia kallastel ja merel möllab keskmiselt 60 taifuuni aastas, aga ainult üks kuuest on maruline. Pooled neist on mõõdukad tormid.

Ida mütoloogias kujutatakse taifuuni lohena või koletisena ja ta on tuntud kardetava tormina juba igivanast ajast.

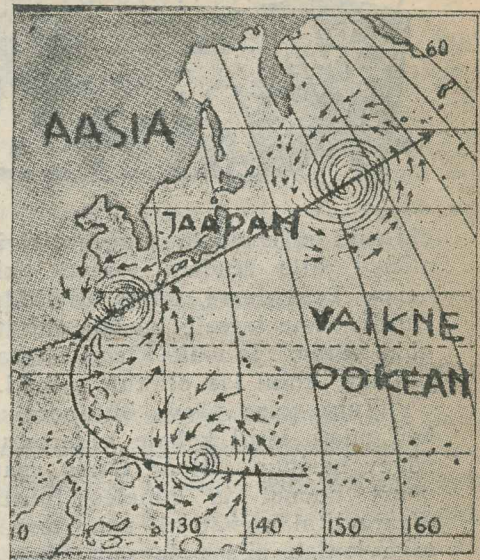
Üks vägevamaid taifuune möllas 1281. a. juulis.

Kogu armee hukkub taifuunis.

See oli mongoli valitseja Kublai Khani ajal (valitses ka Hiinas), kes saatis 100 000-mehelise armee 3500 laevas vallutama Jaapanit. See vägev armaada ei jõudnud aga eesmärgile. Randumisel Kiušiu saarele üllatas mehi taifuun. Ainult 3 meest jõudsid tagasi Hiinasse.

Õöl vastu 3. aug. 1922. a. põhjustas taifuun Hiinas (Svatowis) määratu veetõusu, mille tagajärjel 65 000 elanikust hukkus 50 000. Nii suur oli ohvrite arv sellepärast, et enamik elanikest elas vee ääres ja paatides.

Maavärisemine Jaapanis 1923. a. oli väga ohvriterikas, kuna samal ajal möllas sääl taifuun. 100 000 hukkunud inimesest arvati $\frac{1}{3}$ maavärisemise — $\frac{2}{3}$ taifuuni arvele.

Taifuuni tee

Kaardil on pika noolega näidatud taifuuni tee ja kohad, kus nad sagedamini tekivad. Väikesed nooled näitavad keerdtormi südamikku poole, kuhu on suunatud tuuled. Südamikus on madalaim õhurõhk.

Taifuune võib esineda igal aastaajal, sagedamini siiski juulist oktoobrini ja kõige tihemini septembris.

Milline on tuule kiirus?

Õhu keerlemine ümber tsentrumi toimub umbes 160 km tunnikii-rusega; aga kogu taifuuni edasilükkumine on võrdlemisi aeglane. Baromeetri seis tsentrumis on kuni 5 cm või enam alla normaalse ja umbes 20 km läbimõõduga pinnal on mõnikord

nii vaikne, et tuul ei puhu küünaltki ära.

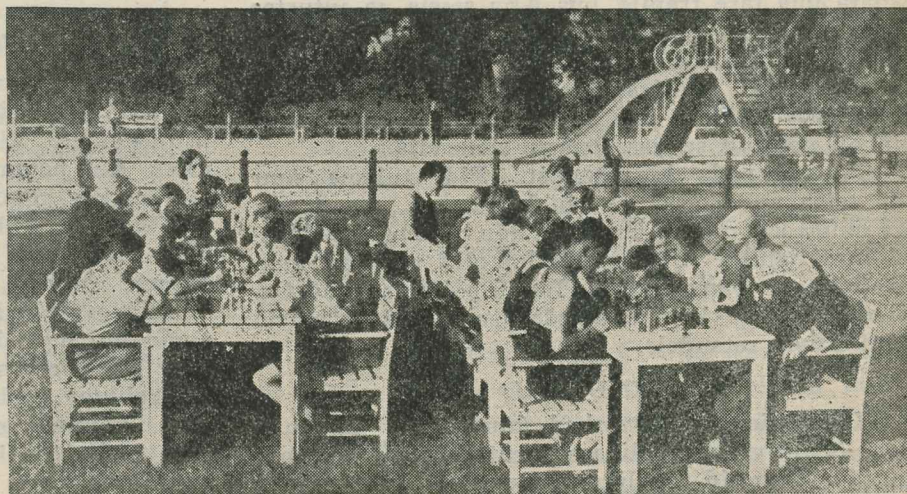
● HARULDANE LEID

N.-Venes olevat leitud Vrangeli saarelt, mis Siberi põhjaranniku läheduses, mammuti keha. See on külmanud, jääpanga sees, ja säilinud täiesti terve. Keha on väga suur, 6 meetrit pikk ja kihvad olevat ligi meeter pikad.

Karvakate olevat selja pääl punakas, kõhu alt valkjas. Otsustati saata leiukohale ekspeditsioon, kes mammuti keha tooks säält külmunud kujul ära.

Mammudid, need elevandi-taolised hiiglased, on surnud välja juba jääajal, sadutuhandeid aastaid tagasi. Nende jäänuseid on leitud Jäämere saartelt ja Siberist, jää seest või külmunud maa seest, kuid need leiud on olnud päämiselt ikka luud. Siiski on leitud ka kaks osaliselt säilinud keha: 1806. aastal Lena jõe lähedusest ja 1902. aastal samuti Siberist Kolõma jõe ümbrusest. Üksikuid mammuti luid, eriti hambaid, on leitud ka Eesti põhjarannikult. „UE”

KADRIORUS ON NOORTE PARADIIS

Siit võib tulla Paul Keresele järglasi. Maletajad Kadrioru Noortepargis. Taamal paistab liugla. (Loe lk. 8)

Teised mehed ehitasid mäeharjale tugevat kivikantsi — linnust, mõned jälle seadsid rannale kiviseid kaitsevalle, neisse kohtadesse, kust oli hõlpsam maale tulla. Kuid neeme kitsale kaelale ehitati tugev palkaed ja uhke värav. Ja väike Osma istutas sinna kohta püha pihlaka, kuhu isa oli tule teinud.

Juba teise päeva õhtupoolikul olid katusesarikad püsti, latid kohale kinnitatud ja vinnatud üles vägev haripuu. Noor Osma vaatles uksekt tohtu-suurt hoonet ja kõneles Jouttile: „Õeldakse — Vaaraviital olevat nii suur tare, et kui kukk taretaga laulab, siis pole seda ukse ette kuulda. Aga ma arvan — meie tare on niisama suur.“

„Jah, kui meil nüüd oleks kukk,“ vastas Joutti, „siis katsuksime järele. Aga ma tean, et on kuulda ja küllap see on kuulda ka Vaaraviita majas, kuid Päivö alati liialdab.“

„Kui kord pääseksime Vaaraviita tarre ja näeksim selle kuulsat toredust,“ õhkas Osma.

„Kes teab, ehk pääseme sinna üsna pea. Päivö on väga pahane. Ja õigus tal on, — julgevad tulla need mehed meie maile,“ kibeles Joutti. Ja Osma vastas: „Jah, kõik kihutame minema Karjala pinnalt. Kuid tahaksin näha maailma ka väljaspool Karjalat.“

„Kui saad Osmala isandaks ja Karjala kuningaks,“ sõnas Joutti elavalt, „siis võid minna kaugeile kaubaretkile, nagu su isaisa ennevanasti. Juba su sünnihetke märgid osutasid, et sa saad palju reisida kaugeil mail. Kas võtad ka minu ühes?“

„Aga muidugi! Ja käime kaugemal kui ükski Osma on iganes enne käinud.“

Nii vesteldes jõudsid poisid rannale. Oligi soodne hetk, sest parajasti saabus lootsik rannale ja neli Osma meest astus välja. Nad tulid hämelasi taga ajamast ja kõnelesid nüüd murelikult kuningas Osmale, et nad olid küll hämelased kätte saanud, aga et nad vange nende kaasas ei näinud ja neil ründamiseks vähe mehi oli, siis loobusid vaenlase jälgimisest. Kuid Osma muigas ja käskis meestel vaadata uue tare trepile, kus Alja seisis, ja jutustas siis ta imelikust pääsmisest. Kuidas särasid Joutti silmad seda juttu kuulates!

Aga nüüd kõnelesid mehed, et hundid olid tulnud taas Pelkose maile otse kohutava karjana, ja neid oli palutud sellest Osmale sõna viia.

Osma kratsis kõrvatagust. Pidi tulema suur pidu tema uues tares, ja nüüd korruga see teade. Ega muud kui mehed kokku ja nõu pidama, kes lähivad hundijahile. Üks-kaks-kolm olid parimad metsastajad teel lõunasse. — Isa ei oleks lasknud Osmat ega Jouttit, kuid teist pääsu ei olnud, ja poisid lubati istuda ratsudele.

HUNDIAJU.

Kogu päeva olid mehed hundikarja kimbutanud. Nüüd viimaks oli see surutud laiale neemele. Mehed lähenesid ahelikus neemele. Juba ulatus ahelik ühest rannast teise. Mitu penikoormat oli juba hunte niiviisi aetud ranna poole, kuid ahelik oli olnud harv; nüüd oli see nii tihe, et mees seisis

mehe kõrval. See oligi tarvilik, sest nüüd said hundid vihaseks. Siinemaani olid nad aralt eest page-nud, aga nüüd juba näitasid hambaid ja silmad hõõgusid kui tulised söed. Kui nad aga neeme ninas nägid äkki oma ees vett ja taga meestesalka, hakkasid nad metsikus vihas meeste kallale kippuma. Tekkis kohutav taplus. Hundid ulgusid ja vingusid,

KOOLIDELE

*JOHANN FABER

DESSIN

Haamritemärgiga

Pliiatsivabrik A.-S. JOHANN FABER

mehed kisendasid; taprid välkusid; odad praksusid ja murdusid. Hunte langes lademeina, kuid mõnigi mees sai hammustuse haavu, kes käsivarde, kes sääرده, kes koguni näkku. Ent keegi ei taganenud oma kohalt. Ikka lähemale jõuti neeme otsale. Siis äkki ülejäänud hundid viskusid vette ja hakkasid ujuma. Mehed peatusid hinge tõmbama. Aga siis hundid pöördusid äkki tagasi ranna poole. Mis muud kui mehed randa pidi jooksuma, et igas kohas, kust hunt katsus maale tulla, oleks mees vastas. See oli kohutav jook, kuid mitu hunti jättis jälle oma elu. Lõppeks oli kogu suur hundikari surmatud, ainult mõni üksik oli pääsnud põgenema. Olid mehedki surmani väsinud. Riided läbimärjad, iga juuksekarva otsas higipisar, vajus igamees sinna maha, kus ta parajasti juhtus olema. Mõned olid liiksaks veel haavatud.

Järgneb

“Sahas on väga vähe vett. Kõik kõrvaloomad kogunevad üksikutele allikatele. Nende segunemisest sünnivad nende hulgas säärased koletsed, et neid

hara kohta kirjutama. Selle järel hakkas Brion de Latour selgetusi Sa-

käimisel vett suhu võtma.” „Nigrititsia naised on väga suured lobisejad. Et Nigertia) kaardile ja haaras uuesti sule järele: Siis joonestas Latour Nigrititsia maad (praegune

karpe kullast kallimaks.” „Sääl nii palju, et Kongomaa elanikud hindavad teo- ala, mis rikas jõgede ja kulla poolest. Kuida on hanesule kätte ja kirjutas: „Kongo — see on maa- Joonestanud kaardile Kongo maa-ala, võttis ta

Brion de Latour vastavaid selgetusi kaardile. Vaade kõigest, mis kaardile joonestatud, kirjutas Selleks, et kuningal oleks kiire ja kerge üle- selle isiklikult kuningale pühendada.

latuur) suure Aafrika kaardi kallal. Tema tahtis prantsuse maateadlane Brion de Latour (loe: kapten Cook otsis polaarmaits Austraaliat, töötas nud kaardi suurimad muutusd? Samal ajal, kui Aafrika rannikule. Siin on siis nähtavasti aset leid- Nagu teada, alustasid kaupmehed oma reise just Kuid mis juhtus sel ajavahemikul Aafrikaga?

kogu Sudaanis.“* Tol ajal oli Sudaan killunenud lugemata arvu kääbusriigikeste ja vürstkondade vahel. Mustanahalised kuningad ja vürstid võitlesid alalõpmata üksteisega ja müüsid sõjavange araabia kaupmeestele. Kuid vahel ühinesid araablased ka ise suureks röövsalgaks ja pidasid jahti neegreile. Nad tungisid neegrikülade kallale ja haarasid kõiki, kes ei jõudnud õigeaegselt pageda. Vange ajasid araablased mererannikule.

Meie aumes Liverpoolist astus tollesse inimkarja aeda, luges orjade arvu näpuga üle ja hakkas siis araablasega kauplema. Araablane karjus oma hinna, Hawkins oma. Viimaks leppisid nad kokku — üks gvinea (21 šillingit) pää päält. Seepäale viidi neegrid ükshaaval aiast välja. Hawkins vaatas kõik hoolikalt üle, ühel neegril katsus ta isegi õlalihakseid. Ta nägi, et neeger oli haruldaselt tugev. Neegri lihased polnud, hoolimata raske teekonna vintsutusist, kahanenud, vaid veeresid kivikuulidena naha all. „Sellise tubli poisi eest makstakse hääd hinda,“ mõtles Hawkins ja patsutas meelehääs neegri selga.

Kuid säälsamas tõukas ta lombaka, kõhna vanaeide kõrvale.

„Mul pole säärast vaja!“

* (= araabia keeles — mustade maa).

metakase Arktiseks — Suur-Vankri tähtkujus oleva Arktose tähe järgi. *) Põhjapooluse-maad (Gröön — Spitzbergeni jne.) ni-

ja sadu saari kõigil meredel ja ookeanidel. raalia, Barentsi meri, Hudsoni laht, Magellani väin jooksul ilmusid maateaduse kaardile Ameerika, Aust- otsa. Ning seetõttu juhtuski, et mõne saja aasta Kuid kasulootusel läheb ärimees kasvoi maailma ilma otsana, Bojadori neeme kartsid nad kui tuld. kuid ookeanile. Nuni neem paistis neil algul maa- Pistivõitudega alustasid kaupmehed oma rüna-

HÜLJATUD MANNER

XIII

tis*) (= vastas-põhjamaa).

Kuendale maailmajaole anti uus nimi Antark- enam Austraaliaks. Viimane on juba kaardil olemas. nanaba ümbruses. Kuid seda mandrit ei nimetata ja Amundsen. Nad avastasid suure mandri lõu- 100 ja mõni aasta hiljem Shackleton, Scott Kuid selle, mis temal ei õnnestunud, teostasid rini.

ei suutnud jääväljadest läbi tungida Lõuna mand- Hiigem aga selgus, et Cook oma purilaevadega lihtsa valge tühikuga. teaduse kaardilt. Lõunanaba ümbrust tähistati

dada ja tõrvata laevu ning uuendada pehkinud tag- last.* Ööseks sõitsid madrused laevalt rannale, süütasid lõkkeid ja heitsid magama.

Hommikul ärkavad nad ja näevad: 2 laeva kiigub saarte ees, kuid kolmas, ühes meeskonna ja kapten Quiros'ega (loe: Kviiros) on kadunud. Öösi, kui teiste laevade madrused rahulikult magasid rannal, äratas kapten Quiros oma mehed salaja ning viis nad laevale, heiskas purjed ja põgenes.

Quiros sõitis Ameerikasse välja ja saatis Hispaania kuningale pika kirja teatega, et Lõuna-Maa — Austraalia — on tema poolt avastatud.

Quiros kiitis Austraaliat, kuidas iganes oskas. Ta kirjutab, et Austraalia on Euroopast suurem, et elanikke on säääl väga palju, haljail aasadel karjatatakse lugemata hulk karju: kuhu aga vaatad, kõikjal kasvavad banaanid, apelsinid ja sidrunid.

Quiros pidas väikest saarestikku hiiglamandriks. Just samuti avastas kapten Baldaya oma kullajõe säääl kohal, kus polnud tavalist jõgegi. Ning Quiros pages seltsimeestest, et esimesena kuningale teatada oma leiust. Ta ootas rikkalikku tasu ja au. Kuid kuningas ei uskunud kirja sisu, — ja nii surigi Quiros Ameerikas mingit vastust saamata.

Ent need 2 laeva, mis Quiros'e poolt maha jäeti,

* taglas = purjestik.

Hawkins (Joe dzoun haukins). Räägiti, et kogu Liverpooli linnas elas tol ajal kaupmees John ka inglased.

Liverpooli linnas elas tol ajal kaupmees John ka inglased. prantslased ja hollandlased, ning 1562. a. saabusid sõitsid portugallased ja hispaanlased, siis ilmusid ei lakanud Aafrika randadele purjetamast. Algu milial portugallased möödusid Nuni neemest, laevad sid Aafrikasse sõitmast? Ei, tollest aastast päle, Mis viga, kas kaupmehed ja meresõitjad lakka-tundmatuid linnu.

Mis viga, kas kaupmehed ja meresõitjad lakka-tundmatuid linnu. tamatuid koletsi, teine olematuid jõgesid, kolmas seda, mis kellelegi pähe tuli — üks joonistas näh-lai. Ning sellel laigul joonistasid maateadlased eleante." Terve Aafrika oli tol ajal üleni valge dele, kus pole ühtki linnu, sinna joonistavad nad sed pille metsimimeste elust. Aga tühjadele paika-"Aafrika kaardi aukdusse asetavad maateadla-ütleb kuulus inglise kirjanik Swift :

ütleb kuulus inglise kirjanik Swift : mitte ükski Brion de Latour. Selle aja maateadlastist muinasjutustest palju kaugemale jõudnud? Ja letisi — basiliske. Kas Brion de Latour oli noist seid päle, lendavaid tiibadeta linde ja elavaid ko-tasid mungad, et kaugel saartel leidub poolpuuda-mene möelda." Kuid vanus "kosmograafiais" kirju-ei suuda keegi, ka kõige rikkama fantaasiaga* ini-

linnas polnud paremat ega jumalakartlikumat meest. Isegi oma laevale pani Hawkins kõige pühama nime — „Saviour“ — Lunastaja. Ning äriasjus oli Hawkins kõige ettevõtlikum. Tema oli esimene Liverpooli kaupmees, kes sõitis oma „Lunastajal“ Aafrikasse. Saabus „Lunastaja“ Aafrika rannale ja heitis ankru vaiksesse lahte. Hawkins sõitis luubiga* rannale. Rannal ootas araablane-kaupmees juba ammu laevade saabumist. Hawkins küsis temalt: „Kas musta puud on?“ — „On küll, isand“ — ütles araablane maani kummardudes, „väga hääd musta puud.“ — „Lähme, näita!“ Araablane viis Hawkins'i läbi metsa suurele legendikule, mille üks osa oli piiratud kõrge pihttaraga. Selle ees jalutasid paljastatud mõõkadega araablased, vahid. Tugevast tarast sissepiiratud väli oli täis kiilutud neegreist. Ühed lamasid, teised kükitasid maas. Et nad ära ei jookseks, olid nad kahekaupa seotud raske kaelaskantava puupaku abil. Enamuses sarnlesid nad elavaile luukeredele, mis kaetud tuhakarva, kortsulise nahaga, täis vorpe ja paiseid. Silmad ja põsed olid neil auku vajunud. Paistis, nagu poleks neegreil enam pääd, vaid paljad päälüüd otsas. „Vaata, isand,“ ütles araablane Hawkins'ile, „siin on parim must puu, millist leida

* luup = suurem paat.

Austraaliaks ja vana Austraalia kadus lõplikult maa-Tollest ajast saadik hakati Uus-Hollandit kutsuma mandrit. Pole teda ka vaja kaardile joonestada. tules teatas ta, et lõunapooluse juures pole mingit Austraaliat ei leidnud ta mitte. Inglismaale tagasi Kana soitis kapten Cook ujuva jää vahel, kuid laevust ei jää riisimeidki järele.

Sageli kartsid laevamehed, et jäämad uhinuvad ja lund pudenesid jäämägedelt ja veeresid laevatekile. patsutasid nendega oma pakse kõhte. Teravad kil- ja jääväljade vahel. Jääpankadel kõndisid pingviit-kitsaste kõikude, mis asetsesid ujuvate jäämägede Suuri vaevu rühkisid laevad edasi läbi ohtlike

lõunasse — päris polaarjää-piirkonda. Uus-Hollandit, Uus-Meremaad ja purjetas kaugele nameredel mitukümmeend saart, külastas Uus-Guineat, Austraaliat paljude aastate jooksul. Ta avastas lõu-Ingliise hippu sinna püstitama. Kapten Cook otsis Cooki (Joe: dzaims Kuk) Austraaliat otsima ja saatis Ingliise kuningas kuuisa meresõitja James Ning viimaks, peagu 300 a. päle Torres'e reisi, sid meremehed.

„Arvatavasti see maa ongi Austraalia“ kõnele-nemad näinud mingit maad lõunapool Uus-Hollandit. meresõitja, kes sooritanud reisi lõuna-meredel, et

nägid Austraaliat tõepoolest, ainult mitte toda vanade raamatute muinasjutulist, vaid tõelikku Austraaliat, mis joonestatud tänapäeva kaardile.

Quiros'e põgenemise järel võttis Torres laevade juhtimise enda kätte ja viis laevad läände. Torres'e nime leiate maateaduse kaardil Uue-Guinea ja Austraalia vahel. Too väin, mille läbi Torres'e laevad esimestena möödusid, nimetatakse Torrese väinaks. Lõunapool väina nägi Torres kõrgeid mägesid, kuid ei võinud selgitada, millise maaga tal tegemist — madalikud ja karid takistasid laevu läheneda randadele.

Mõni aasta päle Torres't ilmusid hollandlased Austraalia ranniku vetesse. Nad hõivasid* Malai saarestiku ja hakkasid ookeanil uusi saari otsima. Nad purjetasid kuni Austraaliani välja ning nime-tasid viimase Uus-Hollandiks. Hollandlased arvasid algul, et Uus-Holland on muinasloolise Austraalia poolsaar. Kuid hiljem läksid meresõitjad ümber kogu Uus-Hollandi ja nägid, et see on ise-seisev manner.

Kuid vana Austraalia ei kadunud ikka veel kaardilt. Ta nihkus vaid kaugele lõunasse, täiesti naba-piirkonda. Kord jutustas üks, kord keegi teine

* hõivama = enda alla võtma, okupeerima.

PÄRAST VIHMA

Hiiglasuur vihmapilv sajuga oli läinud üle. Õuel olid veeloigud, karjateed pidi lippas vesi ojadena koplisse, tiik oli paisunud palju suuremaks ja loodus oli omanud puhta ilme.

Väiksemad lapsed sulistasid juuba veeloikudes ja pidasid veela-hinguid. Meiegi suuremad löime agaralt sekka ja nii läks lahti õige veesõda. Teibad aiva vuhisesid, prantsatasid vette, nii et see suures kaares lendas vastasele näkku. Oldi märjad. Mõned juba poriste nägudega näisid eht neegustena.

Vinnimäe, 13 a.

V.

Kanepi.

MEIE „KRUTSK“

Tuu oll sis, kui vanaimä õndsake viil elli ja mii olli nii väikse, et ess käü koolingi.

Meil oll sis väike „krutsk“. Nimelt sis, kui vanaimä tarõn voki sõksõ vai midägi muud tegi, lätsime mii vällä ja koputimi ussõ pihta. Vanaimä edimält ütäl küll: „Sisse!“ Aa pärast, kui mii tuud vigurit ühteviisi teimi, ütäl vanaimä, kui mii jäll koputimi: „Tulgõ sisse õnnõ, mis tii vigurdadi. Siis tullimigi.

Ütskõrd jäll, kui vanaimä tarõn voki sõksõ, lätsimi mi vällä, et tettä tuud „krutskut“.

Aa sis tull üits võõras miis ja tuu koput ussõ pääle. Vanaimä ütäl sis tarõst: „Tulõ sisse, mis sa säääl niipallo vigurdad.“ Aa sisse astsõ hoopis võõras miis. Mis edesi sai, tuud ma ei tiia, sest pagõsimi hoopis vällä.

Kirjavastused

E. Lauri — Mardipäev; **M. Haugas** — Rongil; **M. Sarapuu** — Pikk on rändaja tee; **M. Tsäko** — Lohetüüpe, Rebase „nõks“; **U. Raukas** — Nali; **E. Hernes** — Joonistus; nalju; **Märt Merikaru** — Tiigrijaht; **E. Leis** — Uus vaim; **E. Andok** — Kodumaa eest...; **R. Kolk** — Sügisene teekond; **O. Vallimäe** — Kui jõudis tali, Orav; **U. Sampu** — Väike riik, Nali; **E. Pille** — Osa nalju; **H. Aug** — Nalju; **H. Tann** — Kaste; **M. Tuur** — Jõulud; **L. Raudsepp** — Suurjärv; **J. Päärson**, **E. Leis**, **A. Veemets** („Hilissügis“), **E. Lagos** — JAA.

A. Ani — hää, töö läks edasi asjatundja kätte läbivaatamiseks.

U. Sampu — Merel, Mehed merelt, **E. Pinje** — Neli luuletust, **R. Thomson** — Minu Kati, Nali; **A. Teder** — Joonistused; **M. Haugas** — Hunt, Uus aasta, Kaks šotlast, Külma-verelised; **E. Hernes** — Naljad; **E. Pille** — Joonistused ja naljad; **M. Sarapuu** — Sügisõhtu kodus; **E. Leis** — Me rahvas; **O. Vallimäe** — Lohe; **H. Heling**, **I. Sibrits**, **E. Vaher**, **A. Veemets** („Viinakuu mõtted“), **U. Raukas**, **Märt Merikaru**, **Kännu Karla**, **H. Raagus**, **L. Sarapik** ja **E. Ligema** — EI.

Vaike Säälik
Torma.

V.

KOLE LUGU,
mis hästi lõppes.

Oli ilus suvehommik. Linnud sillerdasid ja kaste säras päikese paistel. Kell oli alles viis. Lebasime Kustiga veel voodeis, kui ema tuli äratama. „Vaike, Kusti, ae — kari tuleb väija ajada!“ — „Oohh!“ kostis mõlemast voodist korraga. „Tõusken'd — tõuske,“ tähendas ema uuesti, „päike juba pooles taevas!“ Kuigi uni oli magus, polnud parata. Eriti mossis oli Kusti, kellele varane tõusmine polnud sugugi meelt mööda. Ajasime loomad Alejapääle. Nii nimetati metsaserva, raiesmikku. Säääl kasvas maasikaid. Küpsi oli sel päeval palju ja nii unustasime karja. Umbes pool tundi sõime suurima rahuga marju, kui Kusti ehmunult ringi vaatas: „Kus lehmad?“ Pistisime jooksma. Lehmad olid muidugi rukkis ja palju kahju teinud. Olime hirmul ja ei öelnud sellest kodus midagi. Asi tuli ometi välja ja järgmisel hommikul isa pahandas. „Lõunaajal saate vemmalt!“ need olid ta ainukesed, aga kindlad sõnad.

Sel hommikul tuli karja ka väike Laos ja temp see oli, kes leidis hää nõu. „Ma tean, teeme ühe tooli ja poisi ja vanamehe vitsakimbuga. Savist muidugi. Selle ma annan siis isale, ta hakkab naerma ja karistus jääb ära.“ Meisterdasime siis savist koleda vanamehe hirmsa vitsakimbuga ja haletsemisväärse poisikesega, mille väike Laos lõunaajal pani isa ette, kui see parajasti tegi juttu vemblast. Isa vaatles ja vaatles, siis naeriski ja kõik jäid oma kohale, vemmalt ja püksid.

A. Veemets, 14 a.
Keila-Ohtu

L.

HILISSÜGIS

*Põld kündidest mustav, teel pori,
ülal pilvi käristab tuul.*

*Mets tormidest oigav ja kuri,
veel lehti lipendab puul.*

*Nüüd elamuist ainus on vari,
sest vihma ladistab taas.*

*On tormidest mässav suur meri
ja sünge ähvardav laas!*

*Kui varjudest laskub õõ sünge
ja tähti väriseb üle'l,
siis laanelaust ulub hunt õhe,
mis sünge, masendav, hall.*

H. Pihlapuu, 8 a.
Rogosi.

V.

SÜGISKIRI

Meie park on lehtedest paljas, rohigi pole enam haljas. Ainult lehtmetsa- ja pargialust täidab lehekuld, mujal on must muld ja kolletanud rohi — ei enam suveilu olla tohi. Mõni-mõni päev tagasi tuli ka kübeke lund, aga ega's see polnud mõni sund, et ta peab just tulema, ja siis löi vihmamad valama. Tiigile-lombile oli tulnud pääle jääkirmetis, aga kui vihmad pääsid valla, siis andis ta alla ja läks nii, et taga oli ainult veejutt, nii oli tal rutt. Vihma sadas päevas kord üks, vahest ka kaks, aga kes neid siis hakkab lugema, ei ma sellele vihma-kurjale hakka tugema. Ilmad on läinud ära külmaks, tuuled ka julmaks. Ikka õõtsub väljas tuuletorm, maru karm. Vahete-vahel kuulduv pargist mõni raks, kuigi mitte ei murdu puu paks. Kuid üle siit lendab nüüd sügisetuul ja vilisatab ta huul: viuu—uu—vuu—huu!

Luuletaja ütleb: „Luule, see ei tule tuulest.“ Luule on hinge salatõde, siiras, usaldav sõbra jutt sõbrale. „Õpilaslehe“ kaastööliste hulgas näib siiski olevat neid, kes tahavad oma luule tuulest võtta, kes kirjutavad teeseldes, poseerides. Jah, koguni neid, kelle luule kujuneb teisalt loetud võõra vara ümbertegemiseks, värssides või proosas.

Toimetus ei suuda ise alati täpsalt jälgida, ja nii pääseb mõni niisugune „laenatud“ töö paberikorvi-surmast ja ilmub lehe veergudele, kuid siis räägib kohe rahva hää. Tuleb kirju lugejate hulgast, nii kirjutab O. P. Mõnistest: „Tahtsin ka kirjutada, et A. Võsujala loominguvõistlusil kohaletulnud töö „Ma korjan postmarke“ on maha kirjutatud „Tallinna Postist“ (1936. a. jaan.). Kas nii vähe peetakse kinni FAIR PLAY'ist, kuna ometi olid need asjad kevadel käsil...“ Nii. Muidugi ei ole ta enam meie laureaat. Loodame, et ka enam ei saadeta „Perekonnalehest“ jm. ümberkirjutatud nalju jne. Kui juba midagi kirjutate teiste oma, siis olgu allikas märgitud.

Kes tahab kirjutada väärtuslikku, see ei tohi ennast hoida. Sinu sõpra huvitab see, mis sinus eneses on hääd või halba — ja ära karda seda oma sõbrale öelda. Usalda oma sõpra, usalda oma luulet, kirjuta lihtsalt ja avameelselt.

Väga palju on juttude seiklusteks ikka aiva kukkumised ja „uppmised“. Ja lõpus kindlasti kaseraagude kurtmine. See on juba väga kulunud. Kui hoidud jälginast eeskujusid, saad huvitavalt ja isikupäraselt kirjutada ka sootu igapäevaseist asjust ja vähem „seiklusriikkaist“ sündmusist.

„Õpilastelehele“ kirjutanud noortepargi juhataja J. Laidvere

KADRORU NOORTEPARK

PÄÄLINNA NOORTE PARADIIS

Kadrioru Noortepark on saanud teoks. Noortepark on meie Riigihoidja K. Pätsi mõte ja algatus. Tegelikult teostajaks ja ehitajaks oli riigiparkide valitsus, kuna praegu park on Eesti Spordikesk-liidu korralduses.

Veel paar aastat tagasi seisid praeguse noortepargi kohal vanad trammikuurid ja umbrohustunud aiatagused. Nüüd on sääal aga noorte paradiis! Umbes hektaari suurusele maa-alale on püstitatud paviljoni-stiilis ehitusi, ehitatud kaunid veebasseinid ujumiseks, liugla ja ilus muruväljak. Nägusad kujud, meie kunstnike poolt looduna, kaunistavad parki.

300—400 noorele mõeldud ja ehitatud park on ületanud oma normi, kuna sügiseks oli 1800 noorteparki tegevusest osa võtnud. Osavõtt oli kõigile maksuta.

LIUGLA JA VEEBASSEINID TÄIS NOORI

Suvehommikul kutsus kellahe-lin noori hommikul rivisse lipu-heiskamisele, mis toimus laulu saatel. Siis algas päeva tegelik töö, ujumine, kergejõustik, mitmesugused mängud ja laul, mida juhtisid kasvatajad. Suurematest lahus te-gutses omaette lasteaed. Lõunatund. Siis kell 16 langetati jälle lipp laulu saatel. Pärast seda al-gas noorte täielik vabategevus.

Kõige enam huvi pakkus mui-dugi suplemine palavatel ilmadel ja üleemeelik liuglemine seks ehi-tatud „kelguteelt“ vette. Suple-mise kõrval õpiti ka ujumistiili ja korraldati vetelpäästekursus.

Suvi möödus terve rea võistlus-tega ja esineti edukalt isegi kahel noortepargi peol.

NOORTEPARGI ELU SÜGISEL

Sügise tulekul muutus tegevuse ilme. Lume ja külma tulekuni jätkub tegevus väljas ja ruumis, ilmastiku kohaselt. Mängitakse mitmesuguseid vabu mängu, nagu pallimängud, koroon, male, kabe jne. Kaks korda nädalas on noor-tele kino. Kord nädalas on aga ka minaõhtu, kus esitatakse huvitavamaid päätükke ajaloost, maateadusest, suurmeeste elust jne. Kaminaõhtul võib näha ka udupilte ja mitmesuguseid noorte ettekandeid.

Pühapäeviti ja koolide vahea-gadel toimub matkamine linna-ümbruses. Matk on kõige tervem spordiala, kuid viib noori nõnda ka meie loodusele lähemale.

Talvel lume tulekuga liituvad talvelõbud: uisutamine, suusata-mine ja kelgutamine.

Ka lasteaed töötab talvel edasi. Kooliealised ilmuvad pärast kooli-tööd õhtul parki.

Üldiselt on noortepargi tegevu-se eesmärgiks võimaldada noortele

otstarbekohast

kehaliselt ja vaimliselt arendavat vabaaja kasutamist.

Seejuures noortepark hoidub oma tegevuses parallelismist koolitöö-ga, ega anna noortele koduseid ülesandeid.

Rõõmus elu basseinis

KOOLIDE VÕISTLUS

Koolide võistluse võitjale „Õpilas-lehe“ tellimisrohkuses on auhinnaks K. K/Ü. „TÖÖKOOLI“ annetatud

ELEKTRIAAMA MUDEL

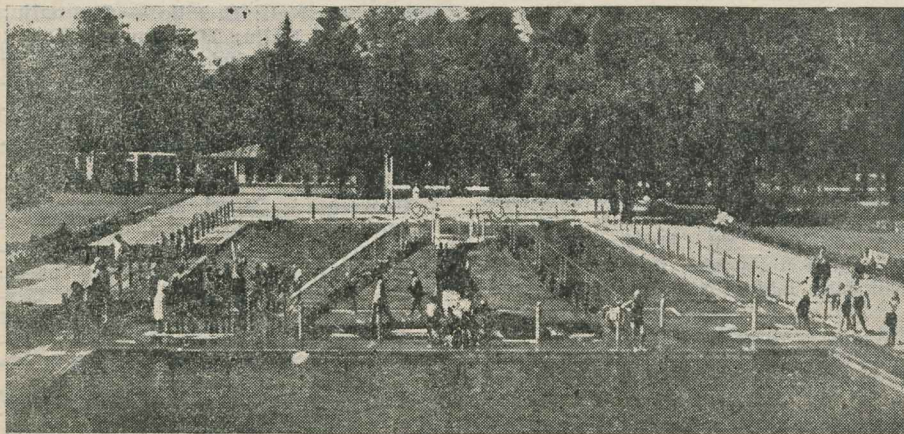
Teistele raamatuid.

Praegune seis:

(Palume saata andmeid kooli õpilas-arvu kohta!)

1. Tallinna L. 1. Algk.	163.75
2. Tallinna L. 8. Algk.	159.00
3. Valga L. 3. Algk.	60.00
4. Kaagvere Algk.	50.25
5. Võõbste Algk.	49.05
6. Tartu L. 5. Algk.	46.25
7. Ulila Algk.	40.50
8. Otepää L. Algk.	36.00
9. Matjama Algk.	32.25
10. Jõhvi Algkool	32.25
11. Haimre Algk.	30.00
12. Tallinna L. 2. Algk.	30.00
13. Tallinna L. 21. Algk.	30.00

Õpilased, hoolitsege ise, et Teie kool võidaks!

Suvipäevade lemmikkoht noortepargis

VÄÄRTSEEBIKS KUJUNENUD!

A. FREDERIKING-TARTU

TEIVASHÜPPE SALADUSIST

● ● ● MIDA RÄÄGIB R. KIIPSAAR

Teivashüpe — jõudunõudev spordiala.
Berliini olümpiaad — suurim õppetund.
Tee tippsaavutusele viib läbi järjekindla
ja püsiva töö.
Hää sportlane — edukas õppiia.

Leian pühapäeva hilisõhtul meie teibamehe jälgimas tudengite pallilahinguid. Kasutan juhust ja kodulete hakkan teda „pinnima“:

— Millal algas sinu spordimehekarjäär?

— Olin tollal keskkooli III klassis, a. 1929, kui oma kooli võistlusel saavutasin teivashüppes 2.60 — ja tuln esimeseks.

See oli küll esimene võistlus, aga katsetanud olin juba ennemgi. Vist paar aastat enne seda nägin Tartus mingisuguseid võistlusi ja säält mulle see soov nakatuski. Suve veetsin maal — Kaareperes — ja säääl hakkasin aiateibaga harjutama. Paar okslist keppi püsti, kolmas neile pääle, maa veidi pehmeks — ja hüppeplats oligi valmis. Kuid ega ma siis ainuüksi teivast rahanud.

— Millal siis ainult teivashüppele üle läksid?

— See oli palju hiljem. Enne seda aga tegin kaasa kõiki alasid; jooksin, hüppasin ja poksisin. Nüüd leian, et see kõik oli siiski hääl, kuna aitas teha keha mitmekülgseks ja tugevaks. Vahest poksimine siiski kurnas liialt — suvehooajal polnud nagu küllaldaselt võistlussärsu. Kasulikum aga on talvene riistvõimlemine, kuna see teeb käed ja õlavöö tugevaks, ja teivashüppajal peavad need tugevad olema. Üldse, teivashüppaja peab omama palju jõudu ja valitsema hästi oma keha, ning kiduratel poistel seda harjutama ei maksaks hakata enne, kui nad on teiste spordialadega teinud ennast küllaldaselt tugevaks.

— Missuguseid harjutusi tegid jõe kasvatamiseks?

— Parim selleks on tõstmine, nimelt rebimine. Teised tõsteliigid — tõukamine ja surumine — teevad kergetõstiklase lihased tuimaks. Rebimine hoiab nad küllaldaselt elastsed ja annab tublisti jõudu juure. Muidugi ei tohi sellega aga liialdada.

Rebimist olen harrastanud eriti kahel viimasel talvel ja selle tulemusena olen 3.50-lt jõudnud 3.90-le. Ka käesoleval talvel seisab rebimine minu treeningukavas. Lisaks veel üldist sihtvõimlemist ja eriharjutusi. Kogu talv läbi tuleb olla pidevas treeningus. Ja ei aitaks ühest-kahest aastast, et „minna hääks“! Siin olgu igal mehel vähemalt neljaviie aastane eeltöö seljataga. Mõned

mehed ju on tõusnud kiiresti, kuid paari aasta pärast on nad kadunud rajalt.

— Kellelt või kust oled saanud õpetust ja juhatus?

— Seda peagu pole olnudki. Enamik on tulnud taibata ning kogeda enesel. Kuigi Äärma spetsialiseerus teivashüppele varem ja ta tehniliselt hüppas hästi, ei saanud ma temalt õppida, sest kumbki hüppab eritiiliga. Juba käte võte on teissugune ja see tingib kõik muu. Lisaks mul toimub pendeldus kiiremini, samuti pööre. Nii-et, Äärma nõksud mulle ei sobi.

Väga palju kasu oli aga mullusest Berliini olümpiaadil käimisest. Säääl päältvaatajana oli mul õnn näha teivashüpet üsna lähedalt. Ja säääl olid ju koos maailma parimad, kes näitasid, kuidas hüpata tuleb! Nägin selgesti, miks eurooplased jäid tahapoole ameeriklasist ja jaapanlasist. Kuid ka jaapanlaste ja ameeriklaste tehnika erineb tunduvalt. Jaapanlased liuglesid üle lati, sujuvalt, painduvalt; ameeriklased tegid keskkeha üle lati olles jalgadega järsu löögi allapoole ja saavutasid sellega võitu kõrguses. Minu stiil tahab olla vahepääline neist.

Kogu olümpiaadil nähtud võistlus oli niivõrd elav, et praegugi võin kujutella teda üsna selgesti. Ja mullu, kohe pärast saabumist Berliinist, kuigi ma polnud ligi kuu aega harjutanud, saavutasin nähtu mõjul esimesel võistlusel isikliku rekordi — 3.73. Hiljem on see võistlus ja need eristiilid mul kogu aeg eeskujuna silmade ees seisnud, on olnud mulle suurimaks õpetajaks enese vigade leidmisel ja parandamisel.

— Millal loodad jõuda üle igatsetud 4-m piiri?

— Kes seda teab! Loota ja igatseda ju võib, aga tegelikkuses on see tavalisest ikka teisiti. Kahju on, et see mul ebaõnnestus sügisel Kaunases, kus olin sellele nii lähedal! Üldse, tänava olin liialt seotud rahamuredega. Need sundisid mind suvel pidama ametkohta raudteel, kus tuli sageli õiti olla ametis. Kuid õine ülevalolek mõjub äärmiselt kurnavalt. Seda kogesin üsna selgesti käesoleval sügisel. Ajast, millal loobusin teenistuskohast, ja seega saavutasin korralikumad eluviisid, läks vorm tunduvalt paremaks. Tulevaks aastaks on väljavaated paremad, kuna minu õppetöö edukust arvestades mind ülikoolis õppemaksust vabastati ja li-

Vaata pilt
R. Kiipsaar üritamas 4-m hüpet
esiküljel

saks anti stipendiumgi. Võib ju olla, et tuleval aastal, kui ei juhtu erilisi äpardusi, saame 4 meetrist üle mõlemad — Äärma ja mina.

— Aga kumb enne?

— See oleneb talvisest treeningust ja — võistlusõnnest.

— Ja kuidas on lood Tokiosse sõiduga?

— Soov sinna sõita on küll tugev, aga ega vist võimed ulatu nii kõrgele, et tasub saatmist. Kuid võistelda ja sportida tahan kindlasti kuni Tokio-aegadeni. E. J.

Ringi ümber spordi

Eesti Kaitseliidu kahekordne võit Poola kütide üle: Tulemusi: Täiskaliibrilistest püssidest: 1. Eesti 5 909 silmaga, 2. Poola 5 667 silma. Väikekaliibrilistest püssidest: 1. Eesti 6 775 silma, 2. Poola 6 549 silma.

Karklin võitis Klapuch'i. Spordi 35 a. juubelivõistlustel, millest võttis osa 41 maadlejat, muude seas ka Čehhi meeskond. Sama mehe K. Palusalu seljatas järgm. päeval.

Ka eestlane Mägi tegi tublit tööd, saavutades võidu Čehh Pelikan'i üle. Võistlustel võitsid täiel rindel eestlased.

Eesti võtab osa Euroopa esivõistlustest kergetõustikus. Seni on vastavale ringkirjale alla kirjutatud 11 riiki.

Uue maailmarekordi merelennukitele püstitasid itaallased Stopani ja Nauro 10 388 m 1000 kg koormaga ja 700 HP jõulise masinaga.

14 tunniga üle Vaikse ookeani. „Hawaii Clipper“ püstitas uue rekordi Vaikse ookeani ületamisel. Hääl pärituulega saabus lennuk 14 tunni ja 35 minutiga Honolulust Almedasse, olles katnud vahemaa keskmise kiirusega umbes 170 miili tunnis.

Nõudke

R. GUTMAN'i

Sokolaadi

kompevke

karamelle jne.

Vabrik Vallikraavi 8
Kauplus Kauba 1
TARTUS

J. ADAMTAU

TANTSUKURSUSED

Eesti riikl. ja välismaail dipl. tantsuõpetaja

Tartus, Suurturg 13, tel. 4-27

on Eestis suurimad. Tantsuõpetajate saatmine maale ja linnadesse üle Eesti.

Iga haritud inimene, noor kui vana, peab ajakohaselt tantsima!

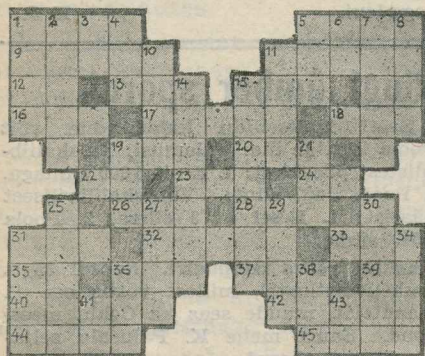
Tellides kohale tantsuõpetaja, õpite seda veel pühiks.

A. Pääsukene

RISTSONAD

(5 punkti)

Paremale: 1. jahimees, 5. soome lennuühing, 9. mäed Aasias, 11. vilets, jõuetu, nõrk, 12. kaksikkonsonant, 13. üks vanemaist, 15. kuulub kinokoomik, 16. kevadkuu, 17. hästi lõikav, 18. tuulepuhang, 19. R. Rohu teos, 20. raadiotööstus pealinnas, 22. number — lüh., 23. avar, 24. sidesõna, 26. R. Rohu teos, 28. kaelaeh, 31. silmahaigus, 32. kuningriik Taga-Indias, 33. eesti helilooja, 35. imetlushüüd, 36. pimestav, 37. toitainet, 39. hüüd, 40. maakond Eestis, 42. karastusjook, 44. jaam kitsarööpmelisel, 45. järv Baltimail.

Alla: 1. kääbas, 2. aus, õilis, 3. kaksikkonsonant, 4. lihaliik, 5. kõrvalhoone, 6. meesnime lühendus, 7. teravili, 8. muusikariist, 10. pink, 11. suurkäitis pealinnas, 14. pikaldane, 15. pealinnas fotoäri, 19. haavajalg, 21. jook, 25. magusat-armastav, 27. mehenimi, 29. võõrasema, 30. tekib hoovaldamisel, 31. koht Harjumaal, 34. jook, 36. tsiviil-, 38. tera, 41. saksakeelne eessõna, 43. kaubanduslik lühend.

A. Rõõm

TIKUMÕISTATUS

(2 punkti)

Võtke juuresolevast kujudist ära neli tikku, nii et kolm ruutu järele jääks!

G. Lall

MITU KASSI?

(1 punkt)

Toal oli neli nurka; igas nurgas istus kass, iga kassi vastas istus ka kass. Mitu kassi oli toas?

KUI PIKAD?

(3 punkti)

Punktides A, B ja C asub igaühes üks isik. Nende isikute varjud ulatuvad vastavatest punktidest kuni nooletippudeni, kusjuures neile kõigile langeb valgus ühestsamast valguseallikast.

Nagu näete, on punktis C seisva isiku vari kõige pikem ja punktis A oleva oma kõige lühem; kuidas on aga lugu nende isikute pikkustega — milline isik on kõige pikem, milline kõige lühem?

Proovige seda ülesannet lahendada kodus elektrivalguse ja pliitsite abil!

Lahendid ära saata hiljem. 1. det.

„ÕPILASLEHE“ NR. 8 ILMUNUD LAHENDID:

24. „On maid maailmas tuhandeid ja rahvaid mitmeid miljoneid.“

Vasakult paremale näete järgmiste rahvaste esindajaid: ameeriklane, türk-lane, indiaanlane, mehhiklane, juut, iirlane, inglase, hindu (võib ka malai-lane olla), venelane.

25. „A + B = ?“

1. A must, B suvi, A+B „Must suvi“;
2. A kala, B mees, A+B „Kalamees“;
3. A vaba, B sõna, A+B „Vaba Sõna“;
4. A palu, B salu, A+B „Palusalu“;
5. A kale, B vala, A+B „Kalevala“.

26. „Kolm küsimust, mis nõuavad „nuppu“.“

1. Märtsis on rohkem päevi kui veebruaris.
2. Pime, sest et ta siis näeks.
3. Minu kaasõpilane oli Jaani tütar.

TÄNASED AUHINNAD:

1. A. H. Tammsaare „Meie rebane“
2. „Vana päalik“ — indiaanijutt
3. Pilke- ja naljalaulud

Nr. 8 õigesti lahendajate ja auhinna-saanute nimekiri ilmub järgmises nr.

AITA NAERDA

KIHLVEDU

Jaani ja Jüri vedasid kihla. Jaani lubas olla 20 päeva järjest söömata ja joomata ning lisaks veel 20-nel ööl mitte magada.

20 päeva pärast oli Jaani sama terve ja lõbus.

— Kuidas oli see võimalik? küsis Jüri.

— Jah, vaata, ma söin ja jõin öösiti, kuna magasin päeval, naeris Jaani.

MURRUD

Õpetaja seletab murdudest, küsib: — Noh, Ena, mida sa eelistad, kas ühte tervet õuna, või kahte poolikut?

Ena: — Kahte poolikut, sest siis näen kohe, kas õun pole vahest seest mädanenud.

Nimetu saadeti

N.

MIS ON NURK?

Koolis on matemaatika tund. Õpetaja küsib: „Mis on nurk?“ Väike Juku tõstab käe. Teised õpilased ei tea vastata sellele küsimusele. Viimaks küsib õpetaja Jukult: „Noh, mis on siis nurk, Juku?“ Juku vastab õige valjult: „Nurk on koht, mis igale lapsele ei meeldi!“

12 113 VÕISTLUSKAVANDIT

Seoses eelseivate olümpiamängudega Tokios Jaapani olümpiamängude komitee kuulutas välja võistluse uue olümpiamärgi kohta. Võistlus leidis elavat osavõtmist ja komiteele saadeti siis 12,113 kavandit. Nende läbivaatamine andis muidugi rohkesti tööd. Viimaks komitee valis välja piklik-ümarguse märgi, millel valge Jaapani lipp punase keraga keskel ja selle ümber viis olümpia-rõngast.

MOÕBLIARI Omanik L. TULF.

Tartus, Võidu t. 32. Soovitame: diivaneid, garnituure, kušette jne. Valmistame: igasugust moodsat mööblit. — Äris rikkalik valik raudvoodeist, merehein- ja jõhvadrat-seist. Asutustele soodsaim ostukoht. Hinnad mõõdukad.

Toimetuse ja talituse: Tartus, Võidu 10. O/k. „Koolivara“, telef. 8-29. Tallinna abitalitus: „Kooli-Kooperatiiv“ S.-Karja 19, telef. 456-32. Posti jooksevad arve nr. 2188. Vastutav toimetaja: M. Nurmik. Tegevtoimetaja ja talitusjuht: E. Tõnismäe. Väljaandja: Tartumaa Opetajate Liit. „Opilasleht“ ilmub üks kord nädalas. Tellimishind postiga: aastakäik (30 nr.) — kr. 1.50; poolaastakäik (15 nr.) — kr. 0.75; (10 nr.) — kr. 0.50; (5 nr.) — kr. 0.25. Aadressimuutmine 15 s. Kuulutuse hind: lehe ees 15 s. mm, mujal 5 s. mm. Trükikoda J. Mällo, Rüütli 4, Tartus, 1937.